

2013

IZVJEŠTAJ SA FINANSIJSKIH TRŽIŠTA

Period od 15.12.-31.12.2013

Kratak pregled dešavanja sa finasijskih tržišta praćen dešavanjima na tržištu valuta, metala i tržišta kapitala sa osnovni kamatnim stopama vodećih svjetskih zemalja

- EVROPSKO TRŽIŠTE
- AMERIČKO TRŽIŠTE
- AZIJSKO TRŽIŠTE
- ZLATO
- NAFTA
- BERZANSKI INDEKSI
- EKONOMSKI KALENDAR
- PREGLED KAMATNIH STOPA

1.1. Evropsko tržište

- *EUR dostigao najvišu vrijednost u posljednje dvije godine u odnosu na USD*
- *Rast proizvodne aktivnosti EZ*
- *BDP Velike Britanije je 1,90%*
- *Smanjena referentna kamatna stopa u Švedskoj*

Druga polovina decembra 2013. godine protekla je relativno volatilno na evropskim tržištima. Kako se saldiraju i zatvaraju pozicije na tržištima prije praznika, evropsko tržište je imalo oscilacija u zadnjim danima 2013. godine. Najveće oscilacije imao je valutni par EURUSD gdje je vrijednost EUR u jednom trenutku dostigla i nivo 1,3893 za 1 USD što je najviše vrijednost EURa u posljednje dvije godine.

Do početka praznika objavljeni su pojedini podaci za evrozonu te pojedinačno za svaku zemlju evrozone. Indeks poslovnog povjerenja je u evrozoni porastao je u posljednja tri mjeseca te se tako ublažila zabrinutost da će evrozona ući u novu recesiju. Mjesečni indeks menadžera nabavke (PMI) je porastao za 0,40 poena u novembru u odnosu na prethodni mjesec tako da sad iznosi 52,10 poen. Godišnji PMI indeks evrozone je takođe izašao 54 poen što

predstavlja rast za 1,50 poen. Bolji indeks menadžera nabavke (PMI) ukazuje na stabilan privredni oporavak. Inflacija u evrozoni u novembru se povećala na 0,20% u odnosu na prethodni mjesec, odnosno inflacija u evrozoni je sada 0,90%. Na godišnjem nivou inflacija evrozone je 0,90% što predstavlja smanjenje inflacije za 0,10%. U novembru najniža inflacija je bila u Grčkoj -2,90% i na Kipru -0,80% dok je najveća inflacija bila u Estoniji 2,18%, Finskoj 1,80% i Njemačkoj 1,34%. Evropska privreda je u posljednja dva kvartala zabilježila rast nakon višemjesečne recesije od osnivanja evrozone. Njemačka ekonomska osjetljivost objavljena od strane ZEW-a izašla je bolja od očekivane za 7 poena te sad iznosi 62 poena. Ekonomska osjetljivost evrozone objavljena od strane ZEW-a je takođe bolja za 8,10 poen i sad iznosi 68,30 poena.

Mjesečna inflacija u Velikoj Britaniji je izašla lošija od očekivane, odnosno umjesto očekivane 0,20% objavljena je inflacija 0,10%. Na godišnjem nivou inflacija u novembru iznosila je 2,10% što je takođe manje od očekivane. Od boljih podataka u Velikoj Britaniji objavljen je podatak za stopu nezaposlenosti koja je niža od očekivane te sad iznosi 7,40%. Bruto društveni proizvod Velike Britanije je sada 1,90% što pokazuje da se Velika Britanija približila rastu prije krize.

Švedska Riksbank je smanjila referentnu kamatnu stopu sa 1% na 0,75%. Smanjenje kamatne stope za 0,25% je rezultat odluke Izvršnog odbora Riksbank nakon što je inflacija dostigla puno niži nivo od očekivanog uprkos oporavljanju, u narednim godinama se očekuju značajniji pritisci na inflaciju iako je su progore govorele drugačije. Povećanje referentne kamatne stope se ne očekuje prije početka 2015. godine.

1.2 Američko tržište

- *Smanjen otkup državnih i hipotekarnih obveznica od strane Feda*
- *Fed zadržala kamatnu stopu nepromijenjenu*
- *Potvrđen rast američke privrede u Q3*
- *Rast Kanadskog BDP u 3Q*

Federalne rezerve (Fed) su na sastanku 18. decembra odlučile da minimalno smanje mjesečno ubrizgavanje novca sa 85 milijardi USD na 75 milijardi USD počevši od januara 2014. godine. Kupovina od 45 milijardi USD državnih obveznica će se smanjiti na 40 milijardi dok će se kupovina hipotekarnih obveznica smanjiti sa 40 na 35 milijardi USD mjesečno. Kao osnovni razlog za smanjenje od strane Fed navodi se pozitivni razvoj na tržištu rada. Velika je vjerovatnoća da su i decembarški podaci sa tržišta rada pozitivni, koji će se objaviti 10. januara i da će potvrditi optimistični stav Feda čime bi se povećala mogućnost za dalje smanjenje otkupa obveznica već na sljedećoj sjednici FOMCa krajem januara. Odlazeći guverner Feda Bernanke ja najavio da su mogući dalji koraci smanjenja ubrizgavanja novca. On je naveo da postoji opcija mjesečnog

smanjenja otkupa obveznica od 10 milijardi dolara što mi moglo značiti da do kraja 2014. godine dođe do potpune obustave kupvine obveznica od strane Feda. Što se tiče kamatne stope, ona će prema Federalnim rezervama ostati nepromijenjena najmanje do 2015. godine dok se stopa nezaposlenosti ne spusti na nivo od 6,5%. Bernanke je najavio da dostizanje ciljane stope nezaposlenosti neće automatski značiti povećanje kamate, potrebna je i stabilna inflacija koja će se sa trenutnih 0,7% morati približiti ciljanoj stopi od 2%.

Američka privreda je u trećem kvartalu rasla više za 0,5% nego što je objavljeno prema preliminarnim podacima početkom decembra. BDP je prema zvaničnim podacima od jula do septembra rastao na godišnjem nivou 4,1% što je najveći rast od kraja 2011. godine. Najveći uticaj na veći rast BDP je imala lična potrošnja koja je znatno veća nego što je ranije objavljeno. Narudžbe trajnih dobara u novembru u SAD su uvećane više nego što se očekivalo na tržištu. U poređenju sa prošlim mjesecom, narudžbe su uvećane za 3,5% dok se na tržištu očekivao rast od samo 2%. Sa izuzimanjem transportnih dobara, narudžbe su uvećane za 1,2% što je više od očekivanih 0,7%.

Na tržištu nekretnina u SAD je u novembru zabilježen pad prodaje postojećih kuća dok je potražnja u istom mjesecu za novim kućama uvećana u odnosu na prethodni mjesec. Gradnja novih kuća je takodje zabilježila rast u odnosu na prethodni mjesec i očekivati je da se taj trend i nastavi s obzirom da se i dozvole za gradnju uvećale.

Kanadska privreda je u oktobru nastavila isti tempo rasta kao prethodnog mjeseca. BDP je rastao iznad očekivanih 0,2%, za 0,3% u odnosu na septembar. Inflacija i dalje ostaje jedan od najvećih problema Centralne Banke Kanada. Naime, inflacija je u novembru na godišnjem nivou iznosila 0,9%, što je za 0,2% više nego u prethodnom mjesecu ali je još uvijek na kritičnom nivou i ispod ciljane inflacije od 2%.

1.3. Azijsko tržište

- *Rast stope inflacije u Japanu od 1.5%*
- *Najava povećanja poreza*
- *Sporiji rast kineske ekonomije krajem godine*
- *RBA ostavila prostor za dalje smanjenje kamate stope*

Banka Japana zadržala je postojeću monetarnu politiku i kamatnu stopu na minimalnom nivou. U izvještaju BoJ se navodi da je ekonomija nastavila da se postepeno oporavlja, uz povećanje izvoza i investicija. Opšti porast nivoa cijena u novembru je pozitivno iznenadio, rastući čak 1.5%, što nije daleko od ciljanih 2%. Na porast stope inflacije svakako je uticalo raspoloženje potrošača, koji prema podacima za pomenuti mjesec nisu mnogo štedili. Nezaposlenost u ovoj ostrvskoj državi je ostala na 4%, dok je napredak evidentiran na poljima proizvodnje i uslužnih djelatnosti. U decembru je japanski jen bio najslabija valuta, odmah iza australijskog dolara, a jedan od

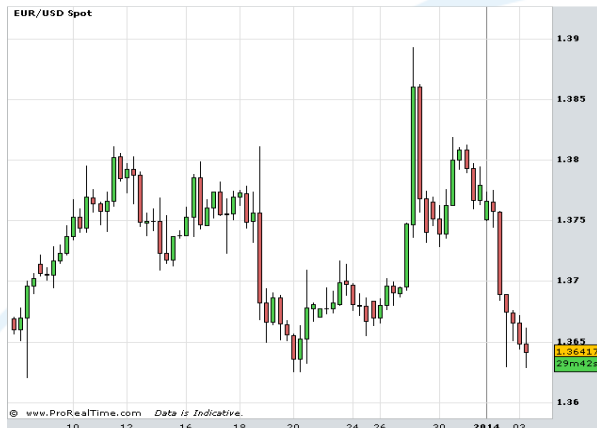
uzroka je i najavljeno povećanje poreza u aprilu 2014. godine, što će vjerovatno zahtjevati povećanje monetarne ekspanzije i time ostvariti veliki pritisak na jen.

Kineska ekonomija je blago razočarala u posljednjem mjesecu u godini. Sporiji rast zabilježen je na poljima maloprodaje, građevine i proizvodnje, što je imalo uticaj na povećanje averzije prema riziku investitora. POBC je putem otvorenih operacija na tržištu "ubrizgala" oko 4.7 milijardi USD, što je povećalo likvidnost i investiranje, a smanjilo cijene kreditnih plasmana sa 9% na 5.5%. Ekonomisti predviđaju rast Kineske privrede u novoj godini do 7.5%, posebno zahvaljujući povećanju izvoza prema razvijenim zemljama koje postepeno izlaze iz krize, dok će uvoz roba i dalje da bude ograničen i strogo kontrolisan.

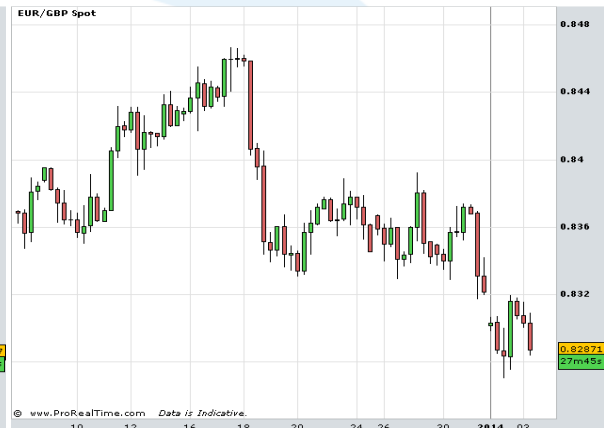
Australijski dolar je pored japanskog jena završio godinu kao jedna od najslabijih valuta na tržištu. Centralna Banka Australije je ostavila prostora da se kamatna stopa smanji sa trenutnih 2.5% kako bi se spustila vrijednost valute i održao stabilan rast ekonomije. Prema riječima guvernera RBA, cilj monetarne politike je da se podstakne potrošnja, što je sa visokom cijenom zaduživanja jako teško. Kao posljedica slabljenja valute, evidentan je porast izvoza i neznatno smanjenje uvoza, što se pozitivno odrazilo na trgovinski bilans.

2. KRETANJE VALUTNIH PAROVA U PERIODU OD 15.12-31.12.2013

EUR/USD

EUR/GBP

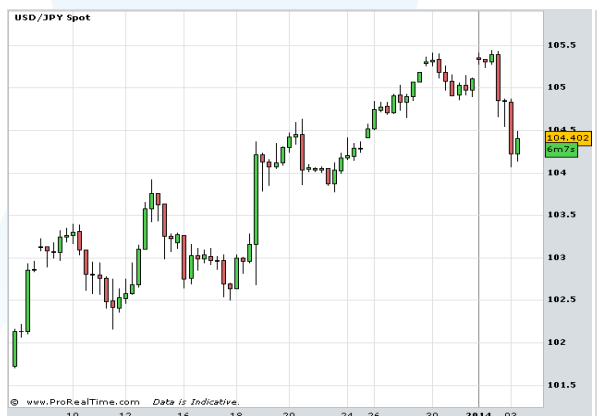
EUR/CHF

GBP/USD

USD/JPY

AUD/USD

2.1. Kretanje cijene zlata

Zlato je u 2013. godini izgubilo na vrijednosti oko 29%, najveći gubitak u posljednjih 32 godine, kao posljedica stabilizacije najvećih svjetskih ekonomija, prvenstveno SAD i Kine. Na pad vrijednosti ovog metala veliki uticaj je imala i monetarna politika SAD. Federalne rezerve su do kraja prethodne godine stimulisale ekonomiju sa 85 milijardi USD mjesečno, što se negativno odražavalo na kamatne stope, slabljenje dolara i činjenje zlata interesatnim hedge instrumentom. Međutim, na posljednjem sastanku FEDa, sredinom decembra, pomenuti iznos umanjen je za 10 milijardi USD kao signal jačanja ekonomije, što je uticalo na trenutni pad cijene ispod na najniži nivo od juna prethodne godine. Predviđanja su da će ubrizgavanje novca u privredu postepeno da se smanjuje svaki mjesec u 2014. godini, što bi imalo znatne negativne implikacije na plemeniti metal. U korist tome idu i podaci o smanjenju držanja zlatnih rezervi od strane centralnih banaka, iako je u odnosu na 2012. godinu kupljeno 300 tona zlata od strane centralnih banaka.

2.1. Kretanje cijene nafte

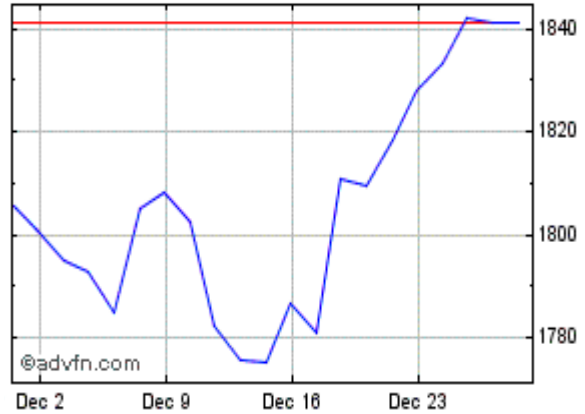
Prilično visoku vrijednost nafte na početku izvještajnog perioda održavale su špekulacije o monetarnoj politici FEDa i smanjena proizvodnja najvećeg afričkog proizvođača, Libije, zbog okupiranja velikog djela naftnih polja od strane pobunjenika. Nakon objave ublažavanje ubrizgavanja novca u američku privredu, cijena nafte se značajno spustila, pošto bi pomenuti potez FEDa mogao da indirektno utiče na pad tražnje za ovim energentom. Ipak, pad vrijednosti je bio ograničen serijom dobrih podataka sa američkog tržišta, prvenstveno rasta BDP i pada stope nezaposlenosti. U 2014. godini će kamatne stope u SAD sigurno ostati na niskom nivou, što bi uz nastavak rasta globalne ekonomije moglo da se pozitivno odrazi i na cijene nafte.

2.3. Kretanje pojedinih berzanskih indeksa u prethodnom mjesecu

DAX

S&P500

Nikkei 225

DJIA

3. NAJAVA VAŽNIJIH EKONOMSKIH DEŠAVANJA ZA PERIOD OD 01.01-17.01.2014

Datum	Vrijeme	Valuta	Ekonomski kalendar od 01.01. do 17.01.2014	Očekivanja	Prethodno
01.01.2014	02:00	CNY	NBS Manufacturing PMI (Dec)	51.3	51.4
02.01.2014	09:58	EUR	Markit Manufacturing PMI (Dec)	52.7	51.6
	10:28	GBP	Markit Manufacturing PMI (Dec)	58.0	58.4
	16:00	USD	Markit Manufacturing PMI (Dec)	57.0	57.3
03.01.2014	02:00	CNY	Markit Manufacturing PMI (Dec)		56.0
	10:30	GBP	PMI Construction (Dec)	62.0	62.6
	11:00	EUR	Consumer Price Index (YoY) (Dec)	0.9%	0.9%
06.01.2014	08:00	EUR	Germany Retail Sales (YoY) (Nov)		-0.2%
	09:58	EUR	Markit Services PMI (Dec)		51.2
	14:00	EUR	Germany Consumer Price Index (YoY) (Dec)	1.4%	1.3%
	16:00	USD	ISM Non-Manufacturing PMI (Dec)		53.9
	16:00	GBP	NIESR GDP Estimate (3M) (Dec)		0.8%
07.01.2014	01:30	AUD	Trade Balance (Nov)		-529M
	09:55	EUR	Germany Unemployment Rate (Dec)		6.9%
	14:30	USD	Trade Balance (Nov)		-40.64B
08.01.2014	00:30	AUD	Westpac Consumer Confidence (Jan)		-4.8%
	02:30	CNY	Consumer Price Index (YoY) (Dec)		3%
	03:00	CNY	Gross Domestic Product (YoY) (Q4)		7.8%
	06:30	CNY	Retail Sales (YoY) (Dec)		13.7%
	11:00	EUR	Retail Sales (YoY) (Nov)		-0.1%
	11:00	EUR	Unemployment Rate (Nov)		12.1%
	20:00	USD	FOMC Minutes		
09.01.2014	01:30	AUD	Retail Sales s.a. (MoM) (Dec)		0.5%
	13:00	GBP	BoE Interest Rate Decision		0.5%
	13:45	EUR	ECB Interest Rate Decision (Jan 9)		0.25%
	14:30	EUR	ECB Monetary policy statement and press conference		
10.01.2014	10:30	GBP	Manufacturing Production (YoY) (Nov)		2.7%
	11:00	EUR	Gross Domestic Product s.a. (YoY) (Q4)		-0.4%
	14:30	USD	Nonfarm Payrolls (Dec)		203K
	14:30	USD	Unemployment Rate (Dec)		7%

NOVA BANKA AD BANJA LUKA, Kralja Alfonsa XIII 37A, 78000 Banja Luka, Tel. 051/333-300, Fax: 051/217-256
 Žiro račun: 555-000-00000000-18, Reg. uložak broj: 3-38-00 Osnovni sud Banja Luka, MB 1753312,
 Akcionarski kapital: 70.863.294,00 KM, JIB: 4400374890002, e-mail: office@novabanka.com
www.novabanka.com

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

13.01.2014	10:30	EUR	Sentix Investor Confidence (Jan)	8
14.01.2014	01:00	AUD	Consumer Inflation Expectation (Dec)	2.1%
	08:00	EUR	Germany Consumer Price Index (YoY) (Dec)	1.3%
	10:30	GBP	Consumer Price Index (YoY) (Dec)	2.1%
15.01.2014	14:30	USD	Retail Sales (MoM) (Dec)	0.7%
	20:00	USD	Fed's Beige Book	
16.01.2014	01:30	AUD	Unemployment Rate s.a. (Dec)	5.8%
	11:00	EUR	Consumer Price Index (YoY) (Dec)	0.9%
	14:30	USD	Consumer Price Index (YoY) (Dec)	1.2%
17.01.2014	10:30	GBP	Retail Sales (YoY) (Dec)	2.0%
	14:30	USD	Housing Starts (MoM) (Dec)	1.091M
	15:55	USD	Michigan Consumer Sentiment Index (Jan)	82.5

4. PREGLED VAŽEĆIH KAMATNIH STOPA VODEĆIH SVJETSKIH ZEMALJA

Pregled referentnih stopa	Referentna kamatna stopa	Posljednja promjena	Datum promjene	Naredni sastanak
Evropska centralna banka	0,50%	-0,25%	02.05.2013	09.01.2014
Federalne rezerve SAD	0-0,25%	-0,75%	16.12.2008	29.01.2014
Banka Engleske	0,50%	-0,50%	05.03.2009	09.01.2014
Banka Kanade	1,00%	0,25%	08.10.2010	22.01.2014
Švajcarska nacionalna banka	0,00%	-0,25%	03.08.2011	20.03.2014
Banka Japana	0,10%	-0,20%	19.12.2008	22.01.2014
Banka za novčane rezerve Australije	2,50%	-0,25%	06.08.2013	04.02.2014